

Statenmededeling

Onderwerp

Brabantse Aanpak Netcongestie

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS: 6298180

PS: 6304815

Programma

Milieu, Energie & Circulaire

Economie

Kennisnemen van

De Brabantse Aanpak Netcongestie als gezamenlijke inspanning van netbeheerders en Brabantse overheden om (de impact van) netcongestie in Noord-Brabant te verminderen.

Aanleiding

Het landelijk [Coalitieakkoord 2026-2030](#) beschrijft dat het aanpakken van de netcongestieproblemen de hoogste prioriteit heeft. In heel Nederland staat het elektriciteitsnet onder druk door snelle toename van de vraag naar elektriciteit en de sterke groei van duurzaam opgewekte elektriciteit. Netuitbreidingen zijn noodzakelijk, maar kennen lange doorlooptijden. Hierdoor ontstaat de noodzaak om het bestaande net slimmer te benutten. Netcongestie raakt ook de Brabantse samenleving steeds meer. Door toenemende druk op het elektriciteitsnet staat de ontwikkeling van woningbouw, bedrijvigheid en verduurzaming onder spanning. Het beperken van netcongestie is een gedeeld belang dat vraagt om gedeelde aanpak van netbeheerders en Brabantse overheden. De Brabantse Aanpak Netcongestie (BAN) heeft als doel om (de impact van) netcongestie in Noord-Brabant te beperken door op korte termijn gezamenlijk een samenhangend pakket van maatregelen uit te voeren.

Bevoegdheid

Het belang van het beperken van (de impact van) netcongestie staat beschreven in het Bestuursakkoord 2023-2027, de Uitvoeringsagenda Energie 2024-2027 en het Ontwerp Energieperspectief 2050. Wij informeren uw Staten in het kader van uw controlerende rol.

Rollen en belangen

De Brabantse Aanpak Netcongestie omschrijft hoe de provincie samen met netbeheerders, gemeenten en RES-regio's meer impact wil maken door een stevigere rol te pakken in de aanpak van netcongestie in Noord-Brabant. Met het opstellen en uitvoeren van de Brabantse Aanpak Netcongestie neemt de provincie een regisserende en aanjagende rol.

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS : 6298180

PS : 6304815

Kernboodschap

- 1. Sterke regie vanuit de provincie is nodig om (de impact van) netcongestie te beperken. Tegelijkertijd kunnen we alleen door goede afstemming en samenwerking maximale impact maken.*

De [Statenmededeling Strategie Netcongestie](#) van 14 januari 2025 beschrijft de regierol van de provincie, maar ook dat we sterk afhankelijk zijn van onze partners om de gevolgen van netcongestie in Noord-Brabant te beperken. In het Brabantbrede Bestuurlijk Overleg Energie (BBOE) hebben alle vertegenwoordigers van de deelnemende partners (waaronder TenneT, Enexis en de voorzitters van de RES-regio's) het belang onderschreven om gezamenlijk en systematisch aan de slag te gaan om de impact van netcongestie te beperken.

De provincie heeft een aanjaagrol genomen in de totstandkoming van de Brabantse Aanpak Netcongestie. In een werkgroep met TenneT, Enexis, een afvaardiging van RES-regio's en grote en landelijke gemeenten is een samenhangend maatregelenpakket opgesteld, geïnspireerd op de netcongestie aanpakken in de Flevoland, Gelderland en Utrecht en toegepast op de Brabantse context.

- 2. In de Brabantse Aanpak Netcongestie geeft de provincie met netbeheerders, gemeenten en RES-regio's gezamenlijk uitvoering aan een set van negen maatregelen.*

Het gaat om een samenhangend en adaptief pakket van 9 maatregelen gericht op meer inzicht in knelpunten in het elektriciteitsnet en het beter benutten van het elektriciteitsnetwerk. Netbeheerders, gemeenten, RES-regio's en provincie zijn ieder primair verantwoordelijk voor een of meerdere maatregelen. Meer informatie over samenwerking staat beschreven in de bijlage Brabantse Aanpak Netcongestie. Hieronder volgt een beknopt overzicht van het maatregelenpakket.

Maatregelenpakket Brabantse Aanpak Netcongestie
Vergroten inzicht
1. Ontwikkelen van een gezamenlijke systematiek om periodiek inzicht te krijgen in netbelasting, knelpunten en beschikbare capaciteit, zodat gerichte keuzes kunnen worden gemaakt.
Vergroten capaciteit
2. (Tijdelijk) netondersteunende opwek. Inzetten van flexibel vermogen om (tijdelijk) extra ruimte op het elektriciteitsnet te realiseren. (zoals gasgeneratoren, warmtekrachtkoppelingen of batterijen).
3. Congestie management bij bedrijven. Flexibel inzetten van bedrijfsvermogen om piekbelasting te verlagen en schaarse netruimte beter te verdelen.
4. Tijdelijk hoger belasten van het elektriciteitsnet. Tijdelijk verhogen van de netbelasting om extra transportcapaciteit te creëren binnen veilige risicomarges.
5. Technische ingrepen in het elektriciteitssysteem. Optimaliseren van elektriciteitsstromen door technische ingrepen in het net, zodat beschikbare transportcapaciteit flexibeler en efficiënter wordt benut.
Netbewuste leefomgeving
6. (Netondersteunende) opslag. Inzetten van energieopslag om piekbelasting op het elektriciteitsnet te verminderen en vraag en aanbod beter in balans te brengen.
7. Netefficiënte installaties bestaande bouw. Het beperken van piekbelasting bij de verduurzaming van bestaande bouw door slimme sturing van en slimme keuzes in het warmte- en energiesysteem.
8. Netbewust laden. Slim aansturen van laadmomenten en laadsnelheid om het elektriciteitsnet beter te benutten en pieken te vermijden
9. Netbewuste nieuwbouw. Stimuleren van netbewust ontwerpen van nieuwbouw met een lage en stuurbare elektriciteitsvraag om beschikbare netcapaciteit efficiënter te benutten.

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS : 6298180

PS : 6304815

3. *Bovenstaande maatregelen komen bovenop de bestaande inspanningen die de provincie al levert, om de impact van netcongestie te beperken.*

Zo geven we uitvoering aan de Landelijke Aanpak Netcongestie door netuitbreidingen te versnellen door onder andere een rol van bevoegd gezag om ons te nemen, het opstellen van een provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en Klimaat (pMIEK) en de totstandkoming van energiehubs door onder andere een subsidieregeling en de Grote Oogst bedrijventerreinenaanpak.

4. *In de uitvoering is aandacht voor regionale implementatie van de maatregelen, monitoring op voortgang en focus op beter benutten van het net.*

Aandacht voor de regionale/lokale implementatie is belangrijk want de opgave is niet overal even groot, de situatie is op sommige plekken nijpender dan op andere en niet elke maatregel is overal even effectief.

De voortgang en effectiviteit van de maatregelen worden gemonitord en

geregeld besproken in het BBOE, zodat de betrokken organisaties tijdig knelpunten of vertragingen kunnen signaleren en bijsturen.
De Brabantse Aanpak Netcongestie richt zich op maatregelen die op de korte en middellange termijn bijdragen aan het beter benutten van het elektriciteitsnet. Andere energiedragers, zoals groen gas en waterstof, vallen in beginsel buiten de scope van de BAN, tenzij zij direct bijdragen aan het verminderen van netbelasting binnen de in de maatregelen beschreven concepten.

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS : 6298180

PS : 6304815

Consequenties

Vanuit onze regisserende rol en als opdrachtgever van de BAN huurt de provincie een externe procesregisseur/externe voorzitter in (inschatting 1,5 dag/week) voor in ieder geval de komende twee jaar vanuit CDOKE (Rijks)middelen. De netbeheerders en gemeenten zullen vooral capaciteit leveren. Het is op dit moment nog niet duidelijk hoe veel de (versnelde) uitvoering van de maatregelen zal kosten. In een later stadium zullen afspraken hierover worden gemaakt tussen overheden en netbeheerders.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing.

Communicatie

We verspreiden een persbericht over de BAN. Daarnaast nodigen we pers uit voor een interview met de gedeputeerde over de aanpak. Ook publiceren we de BAN op Brabant.nl en Energiewerkplaatsbrabant.nl. We maken een ronde langs de RES-regio's, zowel ambtelijk als bestuurlijk, om de aanpak toe te lichten. Doorlopend vindt er communicatie plaats om successen en mijlpalen uit de aanpak te delen, en geleerde lessen, best practices en leerzame casussen bekend te maken, onder andere via de Energie Brabant sessie van september.

Vervolg

De Brabantse Aanpak Netcongestie is een van de aanpakken waarmee de provincie concreet uitvoering geeft aan het vormgeven van het Brabantse energiesysteem, zoals aangekondigd in het Ontwerp Energieperspectief 2050. De overige acht Brabantse aanpakken die uit het Energieperspectief voortvloeien - besparen, warmte, lokaal eigendom, verduurzaming industrie, waterstof, groen gas, kernenergie en batterijopslag - worden na de vaststelling van het Energieperspectief 2050 gefaseerd aan uw Staten aangeboden in 2026 en 2027. Vanwege de urgentie van netcongestie, is ervoor gekozen om direct met de uitvoering van de BAN te starten, in het verlengde van de geldende Energieagenda 2019-2030 en in lijn met het Energieperspectief 2050 dat uw Staten voor de zomer 2026 ter besluitvorming wordt aangeboden.

We informeren u over de voortgang van de BAN via de reguliere S&V-cyclus.

Bijlagen

1. Brabantse Aanpak Netcongestie

Datum

7 april 2026

Documentnummer

GS : 6298180

PS : 6304815

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA